

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

גישות ושיטות במחקר הגאוגרפי - 40415

תאריך עדכון אחרון 02-10-2018

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: גאוגרפיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר גלית כהן בלנקשטיין

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: g.c.b@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: שלישי 12:00-13:00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הגיאוגרפיה מאופיינת במגוון רחב של גישות מחקריות, עבורן פותחו שיטות מגוונות לביצוע מחקר. הקורס מיועד להקנות הכרות ראשונית עם השיטות והגישות המקובלות בגיאוגרפיה. נוסף על כך, הקורס יכול ללימוד ותרגול של עבודה מדעית בסיסית, כגון: איתור נתונים ומקורות, קריאה ביקורתית וכתבה מדעית.

מטרות הקורס:

היכרות עם גישות ושיטות במחקר הגאוגרפי

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בסיומו של קורס זה הסטודנטים יהיו מסוגלים לכתוב הצעת מחקר עבור מחקר גאוגרפי

דרישות נוכחות (%) :

כמקובל באוניברסיטה העברית

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

שיעור 1 (25.10)

מהי גאוגרפיה? התפתחות לדיסציפלינה מדעית. גאוגרפיה רגיונלית

קריאה:

Holt-Jensen A. (1999 3rd Edition) Geography: History and Concepts. London: Sage, chapters 1-2.

ניר ד' (1975) שיטות מחקר בגיאוגרפיה רגיונלית. ירושלים: מגנס.

ניר ד' (1987) 'לבירור המושגים' 'נוף' ו'חבל' לאור הגישה המערכתית, אופקים בגיאוגרפיה, 21, 88-61

שיעור 2 (1.11)

מהפכות מדעיות: המהפכה הפוזיטיביסטית במדעי החברה.

קריאה:

Bird, J. (1989), The Changing Worlds of Geography: A Critical Guide to Concepts and Methods. Oxford: Clarendon Press, chapters 1+2

קרל פופר, 1977, מדע השערות והפרכות. בתוך: פילוסופיה של המדע: ספר מקורות, תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, 1977, כרך 6, עמ' 1-23.

שיעור 3 (8.11)

פוזיטיביזם: המשך וביקורת

שיעור 4 (15.11)

גישות ביקורתיות: הגישה המבנית וההבנייתית
קריאה:

צפדיה, א. 2006. ביקורת התכנון ושורשיה בשיח מדעי החברה: המקרה של עיירות הפיתוח, תכנון, 2, 46–3.

Meinig, D.W. (1979) 'The Beholding Eye: Ten Versions of the Same Scene', in D. W. Meinig (ed.), *The Interpretation of Ordinary Landscapes: Geographical Essays*. New York and Oxford: Oxford University Press. pp. 33-47.

שיעור 5 (22.11)

גישות מחקר: סיכום

שיעור 6 (29.11)

חופש אקדמי, ואתיקה במחקר. איך מתחילים מחקר?

שיעור 7 (6.12)

שאלת מחקר ורקע תיאורטי

קריאה:

נחמיאס ד' ונחמיאס ח' (1982) שיטות מחקר במדעי החברה. תל-אביב: עם עובד.

שיעור 8 (13.12)

מודל והשערות

קריאה:

בייט-מרום ר' (1986), שיטות מחקר במדעי החברה. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה (יחידות 8-1).

שיעור 9 (20.12)

סקירת ספרות וכתובת סקירת ספרות

שיעור 10 (27.12)

מערך המחקר: שיטת המחקר וסוג הנתונים

שיעור 11 (3.1)

מערך המחקר: אתגרי מדידה (שאלונים, ראיונות וניסויים)

שיעור 12 (10.1)

מערך המחקר: אתגרי מדידה (שאלונים, ראיונות וניסויים)

שיעור 13 (17.1)

מערך המחקר: דגימה

שיעור 14 (24.1)

סיכום: איך נראת הצעת מחקר?

חומר חובה לקריאה:

אין

חומר לקריאה נוספת:

Holt-Jensen A. (1999 3rd Edition) *Geography: History and Concepts*. London: Sage, chapters 1-2.

ניר ד' (1975) שיטות מחקר בגיאוגרפיה רגיונלית. ירושלים: מגנס.

ניר ד' (1987) 'לבירור המושגים' 'נוף' ו'חבל' לאור הגישה המערכתית', אופקים בגיאוגרפיה, 21, 88-61

רובין ר' (2001) 'גיאוגרפיה היסטורית בישראל - כיווני מחקר ומגמות מתודולוגיות', קתדרה, 100, עמ' 360-339.

Bird, J. (1989), *The Changing Worlds of Geography: A Critical Guide to Concepts and Methods*. Oxford: Clarendon Press, chapters 1+2.

חסון ש' (1981) 'דיאלוג בין גיאוגרף פוזיטיביסט וגיאוגרפית ביקורתית'. מבני דעת בגיאוגרפיה ומשמעותם החינוכית. האגודה הגיאוגרפית הישראלית, משרד החינוך והתרבות, האוניברסיטה העברית.

Meinig, D.W. (1979) 'The Beholding Eye: Ten Versions of the Same Scene', in D. W. Meinig (ed.), *The Interpretation of Ordinary Landscapes: Geographical Essays*. New York and Oxford: Oxford University Press. pp. 33-47.

קרל פופר, 1977, מדע השערות והפרכות. בתוך: פילוסופיה של המדע: ספר מקורות, תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, 1977, כרך 6, עמ' 1-23.

נחמיאס ד' ונחמיאס ח' (1982) שיטות מחקר במדעי החברה. תל-אביב: עם עובד.

בייט-מרום ר' (1986), שיטות מחקר במדעי החברה. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה (יחידות 8-1).

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 50 %
הרצאה 0 %
השתתפות 10 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 30 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 10 %
תרגילים כיתתיים

מידע נוסף / הערות:

פרטי הקורס המעודכנים מפורטים בסילבוס הקורס הנמצא באתר הקורס והם המחייבים